59905 - Anneler Günü’nü Kutlamazsa Annesi Darılacak

Soru

Ülkelerin birinde yaşayan bir arkadaşım var. O ülkede Anneler Günü resmî olarak kutlanmaktadır. Kendisi kardeşleriyle birlikte anneleri için bu günü kutluyordu. Şimdi ise bunu bırakmak istiyor. Ancak annesi bu geleneğe alıştığı için kutlamazsa ona darılacak ve belki de ölünceye kadar ondan razı olmayacak diye endişe ediyor. Bu işin haram olduğunu hikmetle anlatmaya çalıştıysa da, ülkedeki baskın gelenek sebebiyle annesi ikna olmadı. Bu durumda ne yapmalıdır? Allah sizden razı olsun.

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

Anneler Günü’nü kutlamak, sonradan ortaya çıkmış uygulamalardandır. Bu uygulamayı ne Resûlullah (sallallahu aleyhi ve sellem) ne de sahâbe (radıyallahu anhüm) yapmıştır. Ayrıca bu tür kutlamalar, Müslümanların muhalefet etmekle emrolunduğu gayrimüslimlere benzemek anlamı da taşımaktadır. Bu sebeple böyle bir günü kutlamak câiz değildir. Bu hususta anneye itaat edilmez. Nitekim Resûlullah (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur:

“Ma‘siyette itaat yoktur; itaat ancak meşru olan hususlardadır.” (Buhârî, 7257; Muslim, 1840)

Bununla birlikte kişi, annesine iyilik etmeye ve ona karşı güzel davranmaya devam etmelidir. Bu kutlamanın sonradan ortaya çıkmış bir bid‘at olduğunu hikmetle anlatmayı sürdürmelidir. Zira Resûlullah (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur:

“İşlerin en kötüsü sonradan ortaya çıkarılanlardır. Her bid‘at dalâlettir.”
(Muslim, 867; Nesâî, 1578’deki rivayette: “Her dalâlet ateştedir.” ziyadesi vardır.)

Anneye saygı, ikram, iyilik ve sıla; yılın tamamına yayılan bir görevdir. Onu belirli bir güne tahsis

etmenin ne anlamı vardır?

Ayrıca bu uygulama, anne-babaya karşı gelmenin yaygınlaştığı toplumlarda ortaya çıkmıştır. Oralarda anneler ve babalar çoğu zaman huzurevlerine bırakılmış, araya mesafe ve kopukluk girmiştir. Böylece, yılın geri kalanındaki ihmali ve kusuru bir günle telafi edeceklerini zannetmişlerdir.

Oysa İslâm ümmeti olarak bizler, anne-babaya iyilikle emrolunmuş, onlara karşı gelmekten sakındırılmış bulunmaktayız. Dinimiz, anneye hiçbir şeriatta verilmemiş derecede bir hak tanımıştır. Hatta annenin hakkı babanın hakkından önce zikredilmiştir. Nitekim Ebû Hüreyre (radıyallahu anh) şöyle rivayet etmiştir:

Bir adam Resûlullah'a (sallallahu aleyhi ve sellem) gelerek:
"Ey Allah'ın Resûlü! Güzel sohbet ve yakınlığıma en çok kim layıktır?" diye sordu.
Resûlullah: "Annen." buyurdu.
Adam: "Sonra kim?" dedi.
Resûlullah: "Annen." buyurdu.
Adam: "Sonra kim?" dedi.
Resûlullah: "Annen." buyurdu.
Adam: "Sonra kim?" dedi.
Resûlullah: "Baban." buyurdu.
(Buhârî, 5514; Müslim, 4621)

Anneye iyilik, onun vefatından sonra da sona ermez. Hayatta iken hürmete layık olduğu gibi, vefatından sonra da dua etmek, onun için istiğfar etmek, vasiyetini yerine getirmek, dost ve akrabalarına ikramda bulunmak suretiyle hürmet görmeye devam eder.

Öyleyse bu büyük dine sımsıkı sarılmalı, onun edep ve hükümlerine bağlı kalmalıyız. Hidayet, yeterlilik ve rahmet bu dindedir.

Şeyh Ali Mahfûz (rahimehullah), İslâm dışı bayramların kutlanmasının sakıncasını açıklarken şöyle demiştir:

“İslâmî bayramlar dışında bayram kutlamanın tehlikesine dair; Resûlullah (sallallahu aleyhi ve sellem), ümmetinden bazı toplulukların Ehl-i Kitap’ı bazı dinî uygulama ve âdetlerinde takip edeceklerini haber vermiştir. Ebû Saîd el-Hudrî’den (radıyallahu anh) rivayet edilen hadiste Resûlullah şöyle buyurmuştur:

‘Sizden öncekilerin yolunu karış karış, adım adım takip edeceksiniz; hatta onlar bir keler deliğine girseler siz de onları takip edeceksiniz.’
Biz: ‘Ey Allah’ın Resûlü! Yahudiler ve Hristiyanlar mı?’ dedik.
‘Ya kim olacak!’ buyurdu.” (Buhârî ve Muslim)

Taklit etme duygusu nefislerde bulunabilirse de, taklit edilen kimse inanç ve düşüncede bize muhalif ise, özellikle taklit edilen husus itikadî veya ibadetle ilgili yahut bir şiar ve âdet niteliğinde ise, bu taklit şer‘an hoş görülmez. Zamanımızda Müslümanların zayıflamasıyla birlikte düşmanlarına tâbilik artmış; tüketim kalıpları ve davranış biçimleri dâhil birçok Batılı unsur yaygınlaşmıştır. Anneler Günü’ne verilen önem de bunlardandır.”

Şeyh Muhammed b. Sâlih el-Useymîn (rahimehullah)’a Anneler Günü’nü kutlamanın hükmü sorulmuş, o da şöyle cevap vermiştir:

“Şer‘î bayramlara aykırı olan bütün bayramlar bid‘attir ve sonradan ortaya çıkmıştır. Selef-i sâlihîn döneminde bilinmemekteydi. Hatta kaynağı gayrimüslimler olabilir; böylece bid‘at olmasının yanında Allah’ın düşmanlarına benzemek anlamı da taşır.

İslâm’da bilinen bayramlar şunlardır: Ramazan Bayramı, Kurban Bayramı ve haftalık bayram olan Cuma günü. Bu üç bayram dışında İslâm’da bayram yoktur. Bunların dışında ihdas edilen her bayram, onu ortaya çıkaran kimseye reddedilmiştir ve Allah’ın şeriatında batıldır. Zira Resûlullah (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur:

‘Kim bizim işimizde (dinimizde) ondan olmayan bir şeyi ortaya çıkarırsa o reddedilir.’
Diğer bir rivayette:
‘Kim emrimize uygun olmayan bir amel işlerse o reddedilir.’

Buna göre soruda zikredilen ve Anneler Günü adı verilen günde, bayram alâmetlerinden olan sevinç gösterileri yapmak, hediyeler vermek ve benzeri şeyler yapmak câiz değildir.

Müslüman, diniyle iftihar etmeli ve Allah ile Resûlü'nün bu dosdoğru din için belirlediği sınırlar içinde kalmalıdır. Kişi her çağrıya uyan bir kimse (imma'a) olmamalı; bilakis şahsiyetini Allah'ın şeriatine göre inşa etmelidir. Önder olmalı, sürüklenen değil; örnek olmalı, taklit eden değil. Zira Allah'ın şeriatı —hamdolsun— her yönüyle kâmildir. Nitekim Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

'Bugün size dininizi kemale erdirdim, üzerinizdeki nimetimi tamamladım ve sizin için din olarak İslâm'ı seçtim.' (el-Mâide 5/3)

Anne ise yılda bir gün anılmaktan çok daha fazlasına layıktır. Anne, çocuklarının her zaman ve her yerde —Allah'a isyan olmayan hususlarda— itaat etmeleri, gözetmeleri ve ilgi göstermeleri gereken bir haktır."

(*Mecmû' Fetâvâ İbn Useymîn*, 2/301)

Ayrıca bkz.: Soru no: (10070).

Allah Teâlâ en doğrusunu bilir.